

STORTINGET

Innst. 245 S

(2017–2018)

Innstilling til Stortinget
fra kommunal- og forvaltningskomiteen

Dokument 8:34 S (2017–2018)

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande, Ola Elvestuen, Abid Q. Raja, Carl-Erik Grimstad og André N. Skjelstad om tiltak som gjør det enklere å bevege seg mellom Norge og resten av Europa

---

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til en lovendring som tillater dobbelt statsborgerskap.
2. Stortinget ber regjeringen ta initiativ til å etablere et felles nordisk statsborgerskap, med etableringen av en felles nordisk e-ID som et første steg på veien mot felles statsborgerskap.
3. Stortinget ber regjeringen etablere egne sentre der nyankomne norske og EU/EFTA-borgere kan fullføre registreringsprosessen på ett sted og også få hjelp med registreringsprosessen.
4. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om en lovendring som utvider muligheten til frivillig medlemskap i folketrygden til alle norske statsborgere uavhengig av arbeidsgiver.
5. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til lovendringer i den hensikt å forenkle giftermål mellom norske borgere og EU/EFTA-borgere.»

Forslagsstillerne peker i dokumentet på at i dagens globaliserte hverdag øker tallet på nordmenn som oppholder seg i utlandet over lengre tid. Forslagsstillerne fremmer fem forslag som skal gjøre det lettere for enkeltpersoner og familier å benytte seg av friheten som finnes til å bo og oppholde seg hvor man vil i Europa og Norden.

I dag er regelverket rundt unntak som tillater dobbelt statsborgerskap, usammenhengende og gir i praksis forskjellig behandling av forskjellige nasjonaliteter.

Til tross for at den nordiske sosialkonvensjonen gir større muligheter for nordiske borgere til å bo og bevege seg fritt enn den jevne EU-borger, har den vist seg vanskelig å implementere fordi EU- og EØS-medlemskap hindrer land i å forskjellsbehandle borgere fra forskjellige land. Et nordisk statsborgerskap ville derimot kunne få fart på nordisk samarbeid.

Når norske borgere med lengre utenlandsopphold bak seg og EU-borgere i dag skal flytte til Norge, må de ta kontakt med flere norske myndigheter.

En ytterligere utfordring for nordmenn som ønsker å tilbringe noen år i arbeid i et annet europeisk land, er tapte trygderettigheter.

Økt bevegelsesfrihet har også gjort det vanligere at norske borgere gifter seg med EU/EFTA-borgere fra andre land. Reglene for anerkjennelse av giftermål mellom norske borgere og andre EØS-borgere varierer avhengig av bilaterale avtaler mellom landene. Dokumentasjonsgraden varierer også.

Komiteens behandling

Komiteen har i brev av 18. oktober 2017 til Justis- og beredskapsdepartementet ved statsråd Sylvi Listhaug

bedt om en vurdering av forslaget. Statsrådets uttalelse følger av vedlagte brev av 22. november 2017.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Masud Gharahkhani, Stein Erik Lauvås, Eirik Sivertsen og Siri Gåsemyr Staalesen, fra Høyre, Norunn Tveiten Benestad, Mari Holm Lønseth, Olemic Thommessen og Ove Trellevik, fra Fremskrittspartiet, Jon Engen-Helgheim og Kari Kjønaas Kjos, fra Senterpartiet, Heidi Greni og Willfred Nordlund, fra Sosialistisk Venstreparti, lederen Karin Andersen, og fra Kristelig Folkeparti, Torhild Bransdal, viser til representantforslaget og at hensikten er å gjøre det lettere for enkeltpersoner og familier å ha frihet til å bo og oppholde seg hvor de vil i Europa og Norden.

Komiteen mener retten og muligheten til å flytte seg over grenser mellom land er en viktig frihet, og det er viktig i en moderne verden å gjøre dette mulig, samtidig som en klarer å ivareta behovet for sikker ID.

Komiteen viser til at det er fremmet fem ulike forslag, og viser til brev fra Justis- og beredskapsdepartementet av 22. november 2017 med vurderingen av de ulike forslagene.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til Jeløya-erklæringen, hvor det fremgår at regjeringen har som mål at det skal være så enkelt og ubyråkratisk som mulig for nordmenn å oppholde seg eller bosette seg i utlandet, spesielt i land innenfor EØS-området, og å flytte hjem igjen.

Forslag 1

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til en lovendring som tillater dobbelt statsborgerskap.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti, deler forslagstillernes syn om at Norge må tillate dobbelt statsborgerskap.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til behandlingen av Dokument 8:10 S (2015–2016), Representantforslag fra stortingsrepresentantane Sveinung Rotevatn, Iselin Nybø, Karin Andersen og Ingunn Gjerstad om å åpne for mulighet til å erverve dobbelt statsborgarskap, jf.

Innst. 189 S (2015–2016) Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen og Vedtak 525, som lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan hovedregelen om ett statsborgerskap slår ut i praksis i en mer globalisert hverdag, blant annet for arbeidsmuligheter og sikkerhets- og kriminalitetsbildet, og eventuelle behov for endringer i statsborgerloven som følge av dette. Regjeringen bes også å vurdere om endringer i andre lover kan avhjelpe situasjonen for dem som i dag opplever ulemper ved prinsippet om ett statsborgerskap, fremfor å endre statsborgerloven. En utredning må også inneholde en vurdering av hvilke konsekvenser en eventuell åpning for dobbelt statsborgerskap vil ha for plikter og rettigheter i Norge.»

Komiteen viser til at regjeringen i Prop. 1 S (2017–2018) har varslet at de vil sende ut på høring et forslag om å avvikle prinsippet om ett statsborgerskap. Komiteen har merket seg at et slikt forslag ble sendt på høring i desember.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti, ber regjeringen komme med et lovforslag så raskt som mulig.

Forslag 2

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen ta initiativ til å etablere et felles nordisk statsborgerskap, med etableringen av en felles nordisk e-ID som et første steg på veien mot felles statsborgerskap.»

Komiteen viser til svaret fra regjeringen og deler synet på at det ikke er ønskelig med et felles nordisk statsborgerskap. Komiteen viser til at det arbeides med nasjonale ID-kort med e-ID. Gjennom EIDAS-forordningen vil alle som har en e-ID av denne typen, kunne anvende denne på tjenester i andre europeiske land. Komiteen vil påpeke det uheldige i at arbeidet med å etablere ordningen med nasjonale ID-kort på nytt er forsinket. Opprinnelig skulle de nye passene og ID-kortene være klare i desember 2016.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti, viser til at prosjektet siden har vært utsatt fire ganger, senest til desember 2018. Nå har regjeringen bekreftet at også denne tidsplanen vil sprekke. Flertallet viser til at daværende justis-, beredskaps- og innvandringsminister Listhaug bekreftet til VG 2. mars 2018 at dette skyldtes dårlig styring både fra Justis- og beredskapsdepartementet og fra Politidirektoratet.

Flertallet mener dette er uheldig, og forutsetter at dette nå blir rettet opp.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at justis- og beredskapsministeren orienterte Stortinget i brev 24. november 2017 om utfordringer knyttet til fremdriften i politiets prosjekt for innføring av nytt saksbehandlingssystem for pass og nasjonale ID-kort med e-ID. Politidirektoratet og leverandøren er nå i samtaler for bl.a. å sikre at prosjektet kan leveres så fort som teknisk og praktisk mulig. Som det fremkommer i brevet 24. november 2017, er det gjennomført organisatoriske tiltak i både i Justis- og beredskapsdepartementet, Politidirektoratet og hos leverandøren, i tillegg til at det er gjennomført en eksternt kvalitetssikring av prosjektet. Den eksterne kvalitetssikringen har identifisert en rekke tiltak, hvor mange allerede er fulgt opp. Justis- og beredskapsdepartementet har nå en tett og god dialog med Politidirektoratet om videre oppfølging av saken. Regjeringen vil i løpet av vårsesjonen bl.a. redegjøre for fremdriftsplanen for implementering av ny saksbehandlingssystem for pass og nasjonale ID-kort med e-ID til Stortinget.

Disse medlemmer viser videre til at regjeringen har som uttalt mål i strategien mot arbeidslivskriminalitet å fortsette arbeidet med å bekjempe misbruk av identitet og fremme sikker identifikasjon. Ett av tiltakene er at ID-dokumenter som pass og nasjonalt ID-kort skal bli sikrere.

Forslag 3

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen etablere egne sentre der nyankomne norske og EU/EFTA-borgere kan fullføre registreringsprosessen på ett sted og også få hjelp med registreringsprosessen.»

Komiteen er enig i at det trengs ulike servicetiltak og tiltak for å hindre sosial dumping og utnyttning av arbeidsinnvandrere. Komiteen viser til at det i dag er etablert fem servicesentre for utenlandske arbeidstakere (SUA).

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti understreker at etableringen av SUA-kontorene ikke må føre til en sentralisering av servicefunksjoner som kan ivaretas lokalt av andre offentlige etater.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til et representantforslag som er til behandling i arbeids- og sosialkomiteen: Dokument 8:148 S (2017–2018), representantforslag fra Hadia Tajik, Lise Christoffersen, Arild Grande, Eigil Knutsen, Lene Vågslid, Jan Bøhler, Rigmor Aasrud, Ruth Grung og Åsunn Lyngedal om opptrappingsplan for arbeidslivskriminalitetssentrene og til behandlingen av

Dokument 8:65 S (2017–2018), Representantforslag fra stortingsrepresentantene Solfrid Lerbrekk, Audun Lysbakken og Nisrin El Morabit om å sikre et ryddig arbeidsliv, jf. Innst. 131 S (2017–2018).

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til regjeringens strategi mot arbeidslivskriminalitet som ble lagt frem i januar 2015 og revidert i februar 2017. I denne ligger det flere tiltak som vil bidra til å styrke kampen mot sosial dumping og andre former for arbeidslivskriminalitet. Som et spesielt viktig tiltak har regjeringen lagt til rette for et utvidet operativt samarbeid mellom politiet, Skatteetaten, Nav og Arbeidstilsynet. Det er opprettet sju samlokaliserte sentre mot arbeidslivskriminalitet i Bergen, Stavanger, Oslo, Kristiansand, Trondheim, Bodø og Tønsberg. Disse medlemmer vil videre vise til at regjeringen styrker myndighetssamarbeidet med land som sender mange arbeidstakere til Norge. Norske myndigheter har invitert myndighetene i Polen, Litauen, Bulgaria og Romania til nærmere samarbeid. Disse medlemmer vil også vise til at håndhevingsdirektivet ble vedtatt i 2015 og gjennomført i norsk rett fra 1. juli 2017. Håndhevingsdirektivet inneholder blant annet regler som skal forhindre misbruk og omgåelser av reglene som følger av utsendingsdirektivet, som forplikter medlemsstatene til å gi lett tilgjengelig informasjon om hvilke lønns- og arbeidsvilkår som gjelder i medlemslandene, om administrativt myndighetssamarbeid over landegrensene, statenes plikt til å føre tilsyn og kontroll med etterlevelsen av reglene som følger av utsendingsdirektivet, tillatte nasjonale kontrollmekanismer, utsendte arbeidstakeres adgang til effektive klageordninger, håndheving, inklusive krav til medlemslandene om å innføre regler om solidaransvar i kontraktkjeden i byggebransjen, samarbeid over landegrensene om underretting og inndrivning av administrative økonomiske sanksjoner, og om bruk av IMI (Indre Marked Informasjonssystem) ved samarbeid mellom medlemslandene.

Forslag 4

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om en lovendring som utvider muligheten til frivillig medlemskap i folketrygden til alle norske statsborgere uavhengig av arbeidsgiver.»

Komiteen viser til at det stadig kommer henvendelser fra mennesker som har kommet veldig uheldig ut når det gjelder rettigheter i folketrygden ved utenlandsopphold. Komiteen viser til at regjeringen i sitt svar til komiteen redegjør for dagens regler, og at regjeringen mener det ikke er hensiktsmessig å foreta en slik utvidelse av frivillig medlemskap i folketrygden.

Forslag 5

Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til lovendringer i den hensikt å forenkle giftermål mellom norske borgere og EU/EFTA-borgere.»

Komiteen viser til at i en moderne globalisert verden finner mange ektefelle og samboer på tvers av landegrensene, og mener det er viktig å ha regler som ikke legger unødvendige byråkratiske hinder i veien for det. Komiteen viser til at det er lovfestet i Norge at gyldige utenlandske ekteskap som hovedregel anses som gyldige i Norge. Komiteen mener det er viktig at vilkårene for å inngå ekteskap i Norge er at det foretas en prøving i tråd med det norske regelverket. Komiteen mener det er viktig å blant annet foreta kontroll av at personer som ikke er fast bosatt i Norge, har lovlig opphold, og at de oppfyller vilkårene for å inngå ekteskap i sitt hjemland, og viser til det viktige arbeidet med

å hindre tvangsekteskap, bigami og at mindreårige inngår ekteskap. Komiteen understreker behovet for å sikre god informasjon på flere språk om regler og lovverk på området.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råder Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:34 S (2017–2018) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande, Ola Elvestuen, Abid Q. Raja, Carl-Erik Grimstad og André N. Skjelstad om tiltak som gjør det enklere å bevege seg mellom Norge og resten av Europa – vedtas ikke.

Oslo, i kommunal- og forvaltningskomiteen, den 24. april 2018

Karin Andersen

leder og ordfører

VEDLEGG**Brev fra Justis- og beredskapsdepartementet v/statsråd Sylvi Listhaug til kommunal- og forvaltningskomiteen, datert 22. november 2017****Representantforslag dokument 8:34 S (2017-2018) om tiltak som gjør det enklere å bevege seg mellom Norge og resten av Europa**

Jeg viser til brev av 18. oktober 2017 hvor det bes om min vurdering av representantforslag dokument 8:34 S (2017-2018) om tiltak som gjør det enklere å bevege seg mellom Norge og resten av Europa. Representantforslaget består av fem ulike forslag. Mine vurderinger av forslag nr. 1 og 2 fremgår nedenfor. Arbeids- og sosialministeren har vurdert forslag nr. 3 og 4 og Barne- og likestillingsministeren har vurdert forslag nr. 5.

1. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om en lovendring som tillater dobbelt statsborgerskap.

Regjeringen har i Prop. 1 S (2017-2018) varslet at den vil sende på høring et forslag om å avvikle prinsippet om ett statsborgerskap. Jeg vil sende ut høringsbrevet i desember i år.

2. Stortinget ber regjeringen ta initiativ til å etablere et felles nordisk statsborgerskap, med etablering av en felles nordisk e-ID som første steg på veien til felles nordisk statsborgerskap.

I utgangspunktet bestemmer hvert land hvem som skal være dens statsborgere. Ulike land ser forskjellig på hva som bør være vilkår for statsborgerskap. I Norden er man enige om mye, men det er ulike syn blant annet på krav til botid og tap av statsborgerskap ved straffbare forhold eller av hensyn til grunnleggende nasjonale interesser. Det er etter min vurdering viktig at Norge selv bestemmer hvem som skal være norske statsborgere, og jeg ønsker derfor ikke at det etableres et felles nordisk statsborgerskap.

Forslagsstillerne ønsker et felles nordisk e-ID som første steg på veien til et felles nordisk statsborgerskap. Som det fremgår ovenfor er jeg uenig i forslaget om felles nordisk statsborgerskap. Jeg kan under enhver omstendighet ikke se at forslaget om en felles nordisk e-ID for utlendinger vil tilføre noe vesentlig nytt. Fra 2019 vil Norge utstede nasjonale ID-kort med e-ID. Gjennom EIDAS-forordningen vil alle som har en e-ID av denne typen, kunne anvende denne på tjenester i andre europeiske land.

Jeg kan uansett ikke se at det vil være mulig å innføre felles nordisk e-ID uten å ha et felles nordisk register over utlendinger. Dagens e-ID er knyttet til ID-nummeret fra respektive lands folkeregistre. Hensikten er å hindre at personer opptrer med flere identiteter. Å endre på dette slik at en e-ID kan knyttes til egne ID-numre i

hvert av de nordiske landene forutsetter store endringer, først og fremst i måten utlendinger folkeregistreres på.

På bakgrunn av det som fremgår ovenfor mener jeg det ikke er hensiktsmessig å etablere felles nordisk e-ID.

3. Stortinget ber regjeringen etablere egne senterer der nyankomne norske og EU/EFTA-borgere kan fullføre registreringsprosessen på ett sted og også få hjelp med registreringsprosessen.

Det er i dag etablert fem Servicesenter for utenlandske arbeidstakere (SUA). Disse er lokalisert i Oslo, Stavanger, Bergen, Trondheim og Kirkenes. Det sist etablerte senteret åpnet i Trondheim i september 2016.

SUA er et sted der Arbeidstilsynet, politiet, Skatteetaten og Utlendingsdirektoratet jobber sammen for at utlendinger som kommer til Norge for å jobbe, skal få god veiledning og kort saksbehandlingstid på søknadene sine. Utlendingsdirektoratet er ikke fysisk til stede på kontorene, det er politiet som er utlendingsforvaltningens førstelinje, men Utlendingsdirektoratet prioriterer rask behandling av sakene som kommer inn via senteret.

Servicesenteret yter tjenester til borgere fra EU/EØS-land og borgere fra land utenfor EU/EØS-området som skal arbeide i Norge og deres familiemedlemmer. Senteret bistår også arbeidsgivere til disse.

SUA-kontorene ivaretar en rekke servicefunksjoner for arbeidsinnvandrere og deres familiemedlemmer. Blant annet får arbeidsinnvandrere hjelp til å få utstedt registreringsbevis, bestille oppholdskort og levere dokumentasjon for søknad om oppholdstillatelse. Det kan søkes om skattekort og samtidig få norsk identitetsnummer for raskt å komme i arbeid på en lovlig måte. Ved senteret kan det meldes om flytting og det gis informasjon om HMS-kort for ansatte i bygg- og anleggsnæringen og renholdsbransjen.

SUA-kontorene har også en viktig oppgave med å informere arbeidsinnvandrere om det å arbeide i Norge, om generelle arbeidsvilkår og om hvilke rettigheter de har. Ved å samle Arbeidstilsynet, Skatteetaten, politiet og Utlendingsdirektoratet på ett sted reduseres byråkratiet ved arbeidsinnvandring slik at det blir enklere for utenlandske arbeidstakere som kommer til Norge for å jobbe. Samtidig gjør senteret det enklere for arbeidsgivere å rekruttere kvalifiserte arbeidstakere fra utlandet. SUA-kontorene ivaretar i dag mange av de servicefunksjonene representantforslaget etterspør.

4. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om en lovendring som utvider muligheten til

frivillig medlemskap i folketrygden til alle norske statsborgere uavhengig av arbeidsgiver.

Forordninger innlemmet i norsk rett som følge av EØS-avtalen regulerer lovvalget i trygdesaker, altså spørsmålet om hvilket land en person med tilknytning til flere EØS-land skal være trygdedekket i. Norge har også inngått en rekke bilaterale trygdeavtaler med land utenfor EØS, som på tilsvarende vis regulerer hvor en person skal være trygdedekket. Hovedregelen etter disse instrumentene er at man skal være trygdedekket i det landet hvor man er arbeidstaker. Alle avtalene har imidlertid bestemmelser om at personer som blir sendt av arbeidsgiveren sin for å arbeide i en viss periode i utlandet, kan unntas fra trygdedekning i arbeidslandet og forbli trygdedekket i utsendingslandet. De forskjellige avtalene oppstiller ulike maksimal lengder på slike utsendingsperioder, men de åpner alle for at det i konkrete enkelttilfeller kan avtales forlengelser ut over dette.

I tilfeller hvor en person ikke er utsendt, men reiser av eget tiltak for å arbeide i et av de andre avtalelandene, sikrer avtalene at vedkommende får trygdedekning i sitt nye arbeidsland. Reglene sikrer dessuten at opptjent pensjon og uføretrygd utbetales også etter at man eventuelt har reist tilbake til opprinnelseslandet. Norge har som nevnt inngått slike avtaler med en rekke land, og det arbeides med å fremforhandle avtaler med nye land.

Problemet med tap av trygderettigheter oppstår følgelig normalt kun i tilfeller hvor man arbeider i land Norge ikke har slike avtaler med. En ordning som den som skisseres i representantforslaget, hvor man skal få anledning til å tegne frivillig medlemskap i folketrygden, byr på visse utfordringer. Det er for det første slik at folketrygden finansieres gjennom tre kilder. Disse er trygdeavgiften fra medlemmet, arbeidsgiveravgiften fra medlemmets arbeidsgiver og det skattefinansierte statstilskuddet til folketrygden. Utenlandske arbeidsgivere som opererer på utenlandsk territorium kan ikke pålegges å betale arbeidsgiveravgift til folketrygden. Frivillige medlemmer av folketrygden, som ikke har skatteplikt til Norge, må følgelig betale en trygdeavgift som dekker opp for alle disse tre finansieringskildene, for å unngå en underfinansiering av medlemskapet deres. Følgelig blir et slikt medlemskap relativt kostbart. Avgiftssatsen for fullt medlemskap er for inneværende år 41,7 prosent av arbeidsinntekten. Utenlandske arbeidsgivere i utlandet har heller ikke rapporteringsplikt til norske myndigheter med hensyn til lønnsutbetalingene. I tilfeller hvor det ikke foreligger en trygdeavtale, vil det normalt heller ikke kunne skje noen informasjonsutveksling mellom norske myndigheter og myndighetene i det aktuelle landet. I slike tilfeller vil det kunne være utfordrende å få brakt den enkeltes inntekt på det rene. Denne er som kjent av avgjørende betydning både for fastsettelsen av avgiftene og for beregningen av eventuelle ytelser. I forslaget til konklusjon tales det om å utvi-

de "... muligheten til frivillig medlemskap i folketrygden til alle norske statsborgere uavhengig av arbeidsgiver". Likebehandlingsprinsippet i EØS-avtalen ville formodentlig gjort det nødvendig å la den utvidede muligheten gjelde for alle folketrygdens medlemmer fra EØS-land uavhengig av statsborgerskap.

Jeg er ikke kjent med at noe annet land åpner for frivillig medlemskap i trygdeordningene sine i samme utstrekning som skissert i representantforslaget. Etter min vurdering vil det ikke være hensiktsmessig å foreta en slik utvidelse av adgangen til frivillig medlemskap i folketrygden.

5. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til lovendringer i den hensikt å forenkle giftemål mellom norske borgere og EU/EFTA-borgere.

Det følger av ekteskapsloven § 18 a at et ekteskap som er inngått i utlandet, anerkjennes her i riket dersom ekteskapet er gyldig inngått i vigsellandet. Et ekteskap som åpenbart vil virke støtende på norsk rettsorden (ordre public) anerkjennes likevel ikke i Norge. Reglene for anerkjennelse varierer ikke mellom landene, og baserer seg ikke på bilaterale avtaler.

Et ekteskap som er inngått i utlandet, anerkjennes ikke her i riket dersom minst en av partene var norsk statsborger eller fast bosatt her i riket på vigselstidspunktet, og ekteskapet er inngått uten at begge parter var til stede under vigselen, en av partene var under 18 år, eller en av partene allerede var gift.

Før et par kan inngå ekteskap i Norge, må Skatteetaten prøve at ekteskapslovens vilkår for å inngå ekteskap er oppfylt. En utenlandsk statsborger som ikke har permanent oppholdstillatelse i Norge eller er innvilget asyl i Norge, må legge frem dokumentasjon (ekteskapsattest) som viser at det etter hjemlandets lov ikke er noe til hinder for at han eller hun inngår ekteskap i Norge. Et slik hinder kan f.eks. være at vedkommende er mindreårig eller allerede gift med en annen.

Skatteetaten har utfyllende informasjon på sine nettsider, hvor det er egen orientering om ekteskap med utenlandsk statsborger og dokumentasjonen som er nødvendig.

Så lenge det er lovfestet at gyldige utenlandske ekteskap som hovedregel legges til grunn som gyldige i Norge, ser jeg ikke grunn til å utrede spørsmålet om anerkjennelse nærmere. Når det gjelder vilkårene for å inngå ekteskap i Norge, er det nødvendig at det foretas prøving i tråd med det norske regelverket. For personer som ikke er fast bosatt i Norge, mener jeg det er viktig blant annet å foreta kontroll av lovlig opphold og at de oppfyller vilkårene for å inngå ekteskap i sitt hjemland. Så lenge det foreligger god informasjon både på norsk og engelsk, mener jeg det ikke er behov for å utrede lovendringer på dette området.

